

Werkplan halve euro 2024

Beschikbaar budget voor 2024 is 4.742.365 EUR (0,70 EUR x 6.774 807 inwoners op 1/1/2024)

Conform artikel 4 van de huidige overeenkomst tussen Fost Plus en het Vlaamse Gewest met betrekking tot de besteding van de middelen voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het interregionaal samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, stelt de OVAM het werkprogramma voor het jaar 2024 inzake het beheer van verpakkingsafval voor.

Het werkplan halve euro kadert in de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Fost Plus en omvat acties, initiatieven, projecten, campagnes, studies, onderzoeken betreffende de preventie en het beheer van het huishoudelijk verpakkingsafval van en voor alle mogelijke doelgroepen.

Uitgangspunt is continuïteit, met uitbreiding of verdieping van reeds opgestarte initiatieven, het afronden van volbrachte acties en de opstart van nieuwe initiatieven. Naast zwerfvuil ligt het accent van het werkplan 2024 voornamelijk op het sorteren buitenshuis en op preventie van éénmalige verpakkingen.

Het plan is opgedeeld in volgende hoofdthema's: aanpak zwerfvuil, sorteren buitenshuis, studies en beleidsontwikkeling en communicatie en sensibilisering. Per project wordt alleen het budget vermeld dat nodig wordt geacht voor de concrete uitvoering ervan in 2024. Het vermeld budget is steeds inclusief btw.

1. Zwerfvuil

Uitvoering operationeel plan zwerfvuil en sluikstorten. Dit is het jaarlijks werkplan voor Mooimakers en wordt opgevolgd door het Beslissingsorgaan Openbare Netheid. Hiervoor is ook in 2024 een bijdrage van 2.100.000 EUR voorzien vanuit het werkplan halve euro. Voor een gedetailleerde budgettering wordt verwezen naar het operationeel plan zwerfvuil en sluikstorten 2024.

Totaal budget voorzien: 2.100.000 EUR

2. Sorteren buitenshuis

Stimuleren van buitenhuis sorteren is één van de prioriteiten binnen het werkplan. Het werkplan bevat zowel acties om binnen gesloten omgevingen, zoals bedrijven en scholen, meer verpakkingen te capteren voor recyclage, als handhaving op bronsortering. Het betreft enkel acties die specifiek zijn voor het Vlaamse Gewest.

2.2 Kust - Toerisme

Ondersteuning van acties uit het 'Kustprogramma' van de OVAM i.s.m. de kuststeden, de provincie West-Vlaanderen, Horeca Vlaanderen en Westtoer, waaronder:

- Communicatie voor verblijfstoeristen (aangepaste afvalkalender)
- Herhaling van een sensibiliserende communicatieactie in zomerperiode (bv. via kusttram, sociale media).
- Verdere acties om de selectieve inzameling op het strand te verbeteren, opgevolgd via de kustwerkgroep. Deze ondersteuning omvat aangepaste infrastructuur om de visibiliteit te verbeteren (signalisatie, meer sorteereilanden en masten), met opvolging van de kwaliteit, eventuele voorsortering van de pmd-stroom bij onvoldoende kwaliteit en mogelijke aanpassingen van de infrastructuur rekening houdend met ergonomische criteria.

Totaal budget voorzien: 300.0000 EUR

2.3 Evenementen- en cateringbeleid

- Begeleiding van kleine en middelgrote evenementen met als doel deze te verduurzamen, inclusief financiële ondersteuning van evenementen van lokale besturen die een begeleidingstraject aanvragen. Grote evenementen worden via het basisprogramma 'out of home' ondersteund.

- 2 VTE's om evenementen te begeleiden en maximaal te informeren en te sensibiliseren over de verplichtingen inzake afvalbeheer en preventie, over de mogelijkheden om minder afval te produceren en om meer te verduurzamen:
 - o Begeleiding van evenementen van lokale besturen blijft doorlopen. Naast algemene duurzaamheidsmaatregelen en de wetgeving bekers zal ook de naleving van de wetgeving cateringmaterialen voor bereide voedingsmiddelen en de SUP-richtlijn aan bod komen. Daarnaast blijft de specifieke ondersteuning bij allerlei vragen rond verduurzaming.
 - o Begeleiding en inspiratie bij implementatie van de nieuwe regels rond drank- en eetverpakkingen op evenementen en communicatie over best cases op de Groenevent webpagina.
 - o Inspireren van het evenementenbeleid van intercommunales en hun gemeenten naar duurzaamheid.
 - o Eventueel nieuwe sensibiliserende acties.
- Onderhoudsbudget voor IC-evenementenkits en daarnaast opstart van een ontwerptraject van een ideaal sorteereiland in de context van lokale evenementen, op basis van de besprekingen in de werkgroep evenementenkits (OVAM, Interafval/VVSG, enkele intercommunales en Fost Plus). Afhankelijk van de besprekingen wordt gekozen voor een origineel nieuwontwerp (optie 1 = 80 K) of voor een aangepaste en efficiënte signalering en omkadering (optie 2 = 30 K). Hiervoor is een maximum budget van 80.000 EUR voorzien, uitgezonderd productiebudget.

Totaal budget voorzien: 350.000 EUR

2.4 Scholen/educatie

- Verderzetting en continuïteit van de educatieve vormingen, bijkomend aan het aantal vormingen reeds voorzien door Fost Plus en met behoud van de quota per intercommunale. Er is hierbij rekening gehouden met de indexatie uurlonen/prestaties van de animatoren:
 - o Kleuteronderwijs, Viesvuilland
 - o Lager onderwijs, Labo
 - o Middelbaar onderwijs: up-to-date houden en promoten van het educatief aanbod 'Ik zie wat jij niet ziet'. Parallel hieraan alternatieve aanpak of bijkomende initiatieven ontwikkelen voor deze doelgroep.
- Ideaal sorteereiland. De startproductie gaat door in 2024 (mallen + beperkte startoplage voor alle IC's, budget PM). Hierbij hoort een informerende en sensibiliserende communicatie om het correcte gebruik van deze eilanden te introduceren bij de doelgroep. De effectieve grote productie wordt pas opgestart wanneer de duurzame financiering van de totale sorteereilanden is uitgeklaard (25.000 EUR).

Totaal budget voorzien: 530.000 EUR

2.5 Sorteren in bedrijven

2.5.1 Algemene sensibiliserende campagne sorteerplicht bedrijven

- Herhalingscampagne met accent op de algemene sorteerplicht, vnl. via sociale media (20.000 EUR).
- Continuïteit in de communicatie-acties: pmd sorteercampagne (100.000 EUR)

Totaal budget voorzien: 120.000 EUR

2.5.2. Sorteeregels voor Horeca

Horeca vormt een complexe heterogene doelgroep. In samenwerking met de OVAM worden de pmd-sorteerinstructies voor deze sector gespecificeerd en intensief via o.a. HORECA Vlaanderen verspreid en gecommuniceerd naar haar leden.

Totaal budget voorzien: 30.000 EUR

2.5.3 Bedrijvenactie call center

Fost Plus heeft een call center opgericht om de bedrijven op te volgen die een mailing hebben ontvangen over de sortering van pmd en weinig pmd inzamelen. Deze actie draagt ertoe bij om de gecapteerde hoeveelheden pmd buitenshuis te verhogen en zal in 2024 verder gezet worden.

Totaal budget voorzien: 30.000 EUR

2.5.3 Selectieve inzamelplicht bedrijven

1,75 VTE handhavers worden ingezet om de verplichte bronsortering bij bedrijven te controleren, met de focus op pmd. Dit traject wordt kwalitatief en kwantitatief geëvalueerd en bijgestuurd en heeft duidelijk impact op het terrein. De controleacties van deze handhavers worden verdergezet in 2024.

Totaal budget voorzien: 175.500 EUR

2.6 Specifieke doelgroepen

Het betreft adviesverlening, het leveren van sensibiliserend materiaal en desgevallend aangepast materiaal om selectieve inzameling van pmd buitenshuis te bevorderen voor specifieke doelgroepen. In 2024 zal voornamelijk verder ingezet worden op nazorg van eerder bewerkte doelgroepen in het kader van de uitgebreide pmd-sorteerboodschap, maar ook nieuwe potentiële doelgroepen kunnen benaderd worden. Ook optimalisering selectieve inzameling bij hoogbouw valt hieronder.

Totaal budget voorzien: 50.000 EUR

3. Studies & beleidsontwikkeling

3.1 Verpakkingsaudits

Bijkomende verpakkingsaudits bij bedrijven in Vlaanderen om hun verpakkingsproces te optimaliseren. Ook in 2024 zullen deze audits uitgevoerd worden.

Totaal budget voorzien: 40.000 EUR

3.2 Ecodesign, reduce/reuse van verpakkingen

Fost Plus stelt in de loop van 2024 een actieprogramma op in het kader van eco-design, reduce en reuse. We reserveren voorlopig een Vlaams budget om bovenop dit actieprogramma bv. 2 events in Vlaanderen (eco-design - reduce & reuse) te organiseren. Dit zal verder in de context van de stuurgroep beoordeeld worden.

Totaal budget voorzien: 40.000 EUR

3.3 Ondersteuning verpakkingsbeleid OVAM

In 2021 is 1 VTE is aangeworven als verpakkingscoördinator die de algemene opvolging van het verpakkingsplan 2.0 op zich neemt en aantal projecten uitvoert en opvolgt, waaronder de Green Deal Anders Verpakt. De Green Deal 'Anders verpakt' is gestart in 2021 en loopt tot 2024. Er is een Werkplan (1,7 mio EUR) opgesteld door de stuurgroep van deze Green Deal (VIL, Comeos, Detic, Fevia en OVAM). In najaar 2022 is een subsidiecall voor proefprojecten gelanceerd. Via externe jurering zijn een beperkt aantal projecten uitgekozen die hun case testen gedurende de 2 volgende jaren. De deelnemende partijen worden ook geïnspireerd en begeleid in de uitvoering van hun projecten via workshops, lerende netwerken. In 2023 werd een tweede VTE voorzien ter ondersteuning van het verpakkingsbeleid in Vlaanderen, maar nog niet aangesteld. Dit bedrag wordt pro memorie behouden.

Totaal budget voorzien: 100.000 EUR + 2^{de} VTE pro memorie

3.4 Studie milieu-impact, standaardisatie en logistiek herbruikbare verpakkingen.

3.4.1. *Vergelijkende studie milieu-impact van herbruikbare eetrecipiënten versus wegwerp.*

Deze studie wordt opgestart eind 2023 met budget van het werkplan 2023. Net zoals de studie over herbruikbare bekertjes versus wegwerpbekertjes, wil deze studie de milieu-impact van herbruikbare eetrecipiënten vergelijken met wegwerp eetrecipiënten zoals kommetjes, bordjes, bakjes, schaalpjes, wikkels, bestek enz. in 3 verschillende situaties: op evenementen (1), in vaste inrichtingen voor consumptie ter plaatse (2), in vaste inrichtingen voor take away/on the go (3). Inclusief zal gezocht worden naar concrete maatregelen en veranderingen die noodzakelijk zijn op het terrein en in het beleid om hergebruik op vlak van milieu-impact te optimaliseren (infrastructuur, technologie, logistiek, wetgeving,...).

Totaal budget voorzien: pro memorie

3.4.2 *Verderzetting/uitbreiding studie milieu-impact van herbruikbare recipiënten.*

In 3.4.1 zijn voedingsverpakkingen opgenomen in verschillende setting (festivals, take away/on the go). We willen nu ook in andere sectoren (niet voedingsverpakkingen, bv kledij/schoenen, verzendverpakkingen in e-commerce, wasmiddelen, ...) de milieu-impact van herbruikbare verpakkingen vergelijken met eenmalige en tegelijk nagaan welke maatregelen (infrastructuur, technologie, logistiek, ...) nodig zijn om de inzet van herbruikbare verpakkingen te faciliteren.

Totaal budget voorzien: 120.000 EUR

3.4.3 *Onderzoek naar standaardisatie van herbruikbare verpakkingen.*

Succesverhaal van retour glazen bierflessen is feit dat deze grotendeels gestandaardiseerd zijn, inclusief de bakken, maar via etikettering toch kunnen gebrand worden. Via een onafhankelijk onderzoek willen we nagaan voor welke producten waarvoor volgens bovenstaande uitgevoerde studie (3.4.1) een standaardisatie mogelijk is en hoe die standaard herbruikbare verpakking er dan best moet uitzien.

Totaal budget voorzien: 85.000 EUR

3.4.4 *Recuperatie recipiënten frituurolie.*

Consumenten wordt gevraagd om gebruikt frituurolie in het oorspronkelijk recipiënt (fles, bus, blik) voor

inzameling aan te bieden op het recyclagepark of via een inzamelpunt. De frituurolie wordt gerecupereerd, maar de (plastic) verpakkingen worden tot op heden verbrand. Verschillende testen hebben reeds plaatsgevonden bij pmd-sorteerinstallaties en plastic recyclers, vooralsnog zonder succes. De plastic recipiënten bevatten immers nog steeds te veel olie, wat hinderlijk is voor de sortering en recyclage. In een proefopstelling willen we nagaan welke wassing naast technisch ook economisch haalbaar is, zodat de plastic verpakkingen voor recyclage toch nog kunnen gerecycleerd worden.

Totaal budget voorzien: 75.000 EUR

3.5 Studie marktverkenning rond aantal eenmalige verpakkingen in onderwijs, bedrijven en horeca.

In 2023 is dit onderzoek gestart met budget van het werkplan 2023. Het is een onderzoek naar hoeveelheid eenmalige verpakkingen dat wordt aangeboden, en welke kunnen vermeden worden of in aanmerking komen voor hergebruik. Daarnaast ook in kaart brengen wat de milieu-, maatschappelijke en economische impact is van een verbod op het gebruik van deze verpakkingen en het vervangen waar nodig door herbruikbare alternatieven met een retourlogistiek.

Totaal budget voorzien: pro memorie

3.6 Ondersteuning lokale besturen

3.6.1. Proefprojecten preventie en selectieve inzameling van verpakkingen

Op basis van een projectoproep kan er financiële steun verleend worden aan projecten ingediend door lokale besturen, intergemeentelijke samenwerkingen of projecten van privaatrechtelijke inzamelaars opgezet in samenwerking met lokale besturen. Elk proefproject dat betrekking heeft op optimalisatie van de selectieve inzameling van verpakkingsmaterialen of gericht is op preventie van verpakkingen of op het stimuleren van selectieve inzameling on-the-go, komt in aanmerking. Een document met richtlijnen en projectfiche om de projectvoorstellen in te dienen, staat online op de website van OVAM en Fost Plus.

3.6.2 Raamcontract herbruikbaar eetgerei voor evenementen

Lokale besturen, intergemeentelijke samenwerkingen en provinciebesturen stimuleren om zelf herbruikbaar eetgerei te huren via een raamcontract, waarvan de standhouders gebruik kunnen maken tijdens evenementen van een lokaal bestuur (maximaal budget van 50.000 EUR).

Totaal budget voorzien: 150.000 EUR

4. Communicatie en sensibilisering

4.1 Hoffelijkheidscampagne gericht tegen toenemende agressie tegenover afvalinzamelaars

Sinds 2016 voert Interafval jaarlijks een communicatiecampagne ter verbetering van de hoffelijkheid tegenover de afvalinzamelaars en recyclageparkwachters. Deze campagne wordt ook in 2024 voorzien.

Totaal budget voorzien: 40.000 EUR

4.3 Bijdrage KWIT-campagne

In 2024 wil OVAM het KWIT-verhaal sterker maken door 1 à 2 bredere campagnes te voeren met meer impact en een groter bereik. De OVAM zal het budget vanuit het werkplan halve euro enkel inzetten voor het onderdeel verpakkingen en aanvullen met middelen uit C-Martlife.

Totaal budget voorzien: 100.000 EUR

Overzicht van de geraamde budgetten in 2024:

NR	ACTIE	Geraamd budget (EUR) incl BTW
1	Zwerfvuil	
	Uitvoering operationeel plan zwerfvuil	2.100.000
2	Sorteren buitenshuis	
2.2	Kust + toerisme	300.000
2.3	Evenementen- en cateringbeleid	350.000
2.4	Scholen/educatie	530.000
2.5	Sorteren in bedrijven	
2.5.1	Sensibiliserende campagne sorteerplicht bedrijven	120.000
2.5.2	Sorteerregels voor horeca	30.000
2.5.2	Bedrijvenactie - call center	30.000
2.5.3	Controle selectieve inzamelplicht bedrijven	175.500
2.6	Specifieke doelgroepen	50.000
3	Studies & beleidsontwikkeling	
3.1	Verpakkingsaudits bedrijven	40.000
3.2	Ecodesign, reduce/reuse verpakkingen	40.000
3.3	Ondersteuning verpakkingsbeleid OVAM	100.000
3.4	Studie milieu-impact, standaardisatie en logistiek van herbruikbare eetrecipiënten	
3.4.2	Nieuw studievoorstel MI + logistiek herbruikbare verpakkingen	120.000
3.4.3	Nieuw studievoorstel MI + standaardisatie herbruikbare verpakkingen	85.000
3.4.4	Nieuw studievoorstel: recyclage verpakking afgedankt frituurolie	75.000
3.5	Studievoorstel marktverkenning eenmalige verpakkingen	
3.6	Ondersteuning lokale besturen	
3.6.1	Proefprojecten preventie en selectieve inzameling van verpakkingen	100.000
3.6.2	Raamcontract herbruikbaar cateringmateriaal	50.000
4	Communicatie en sensibilisering	
4.1	Hoffelijkheidscampagne gericht tegen toenemende agressie tegenover afvalinzamelaars	40.000
4.2	Bijdrage KWIT-campagne verpakkingen	100.000
	Totaal	4.435.500
	Subsidieerbare investeringen via subsidiebesluit (*)	300.000
	Totaal geraamd budget	4.735.500
	Beschikbaar budget (raming)	4.742.365

(*) De 300.000 EUR bestemd voor subsidies wordt uit de provisie-post voorzien en gestort vóór 1 maart 2024.

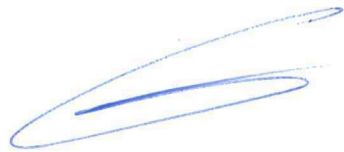
Het gebudgetteerde bedrag overschrijdt het voor 2024 geraamde beschikbare bedrag niet. Een potentiële overschrijding door een lager dan verwacht beschikbaar bedrag kan gedekt worden met het niet-bestede bedrag van het werkplan 2023.

Zoals bepaald in de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Fost Plus met betrekking tot de besteding van de middelen van de halve euro, kunnen het programma en de daaraan gekoppelde financiële gevolgen bijgestuurd worden binnen het gebudgetteerd budget.

Dit kan gebeuren door de Stuurgroep halve euro (met vertegenwoordigers van Fost Plus en de OVAM) tijdens het regelmatig overleg of per e-mail.

Voor akkoord,

02 FEB. 2024

Zuhair Demir,
Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme